

ISSN 2311-5491

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Серія 5

Педагогічні науки:
реалії та перспективи

Випуск 68

Київ
2019

ФАХОВЕ ВИДАННЯ
затверджено наказом Міністерства освіти і науки України (додаток 7)
від 21.12.2015 р. № 1328 (педагогічні науки)

Державний комітет телебачення і радіомовлення України
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 23508-13348 ПР від 03.08.2018 р.

**Науковий журнал включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus International (Республіка Польща).**

Офіційний сайт видання: www.chasopys.ps.npu.kiev.ua

Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова
(протокол № 11 від 18 квітня 2019 р.)

Редакційна рада:

- В. П. Андрущенко* – доктор філософських наук, професор, академік НАПН України, член-кореспондент НАН України, ректор НПУ імені М. П. Драгоманова (*голова Редакційної ради*);
В. І. Бондар – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
Р. М. Вернидуб – доктор філософських наук, професор;
В. Б. Євтух – доктор історичних наук, професор, академік НАН України;
І. І. Дробот – доктор історичних наук, професор;
М. І. Жалдак – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
А. А. Зернецька – доктор філологічних наук, професор;
Л. І. Мацько – доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України;
О. С. Падалка – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
В. М. Синьов – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
Г. М. Торбін – доктор фізико-математичних наук, професор (*заступник голови Редакційної ради*);
М. І. Шут – доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України.

Редакційна колегія серії:

- В. І. Бондар* – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України;
О. В. Биковська – доктор педагогічних наук, професор;
В. В. Борисов – доктор педагогічних наук, професор;
Л. П. Вовк – доктор педагогічних наук, професор;
Беата Гурніцка – доктор Phd Опольського ун-ту (Республіка Польща);
М. І. Жалдак – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України;
М. С. Корець – доктор педагогічних наук, професор;
Л. А. Куліш – кандидат педагогічних наук, доцент (*відповідальний секретар*);
Л. Л. Макаренко – доктор педагогічних наук, професор (*головний редактор*);
М. М. Марусинець – доктор педагогічних наук, професор;
В. Д. Сиротюк – доктор педагогічних наук, професор;
В. М. Слабо – доктор педагогічних наук, професор;
Фабіан Андрушкевич – доктор педагогічних наук, професор (Опільський ун-т, Республіка Польща);
О. П. Хижна – доктор педагогічних наук, професор;
С. М. Яшанов – доктор педагогічних наук, професор.

Н 34 **НАУКОВИЙ ЧАСОПИС НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА.** Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 68 : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – 250 с.

УДК 37.013(006)

У статтях розглядаються результати теоретичних досліджень і експериментальної роботи з питань педагогічної науки; розкриття педагогічних, психологічних та соціальних аспектів, які обумовлюють актуалізацію поставленої проблеми і допоможуть її вирішувати на сучасному етапі розвитку освіти.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Статтю присвячено проблемі формування готовності майбутніх соціальних працівників до організації волонтерської діяльності учнівської молоді. Визначено зміст поняття “організаційно-педагогічні умови”. На основі теоретико-методологічного аналізу основ професійної підготовки майбутніх соціальних працівників, а також особливостей організації волонтерської діяльності учнівської молоді виділено організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх соціальних працівників до організації волонтерської діяльності учнівської молоді: формування позитивної мотивації та стійких пізнавальних інтересів студентів щодо організації волонтерської діяльності учнівської молоді, формування системи знань, умінь та навичок, необхідних майбутнім соціальним працівникам для ефективної організації волонтерської діяльності учнівської молоді, створення практико-зорієнтованого середовища у навчальному закладі, спрямованого на залучення майбутніх соціальних працівників до активної волонтерської діяльності.

Ключові слова: організаційно-педагогічні умови, готовність, професійна підготовка, формування, волонтерська діяльність, волонтерство, соціальні працівники, учнівська молодь.

Одним із важливих завдань системи вищої освіти України є підготовка високопрофесійних спеціалістів соціальної сфери. Якість підготовки майбутніх соціальних працівників впливає на загальну ефективність діяльності закладів соціального обслуговування, рівень життя населення та реалізацію соціальної політики у країні. Активне входження в європейський простір сприяло розширенню напрямів діяльності соціальних працівників, серед яких особливого значення набуває формування готовності до організації волонтерської діяльності учнівської молоді, адже волонтерство сьогодні є важливим індикатором розвитку громадянського суспільства будь-якої демократичної країни. Забезпечити якісну підготовку майбутніх соціальних працівників до реалізації зазначеного напрямку професійної діяльності можливо через упровадження в освітній процес закладів вищої освіти спеціальних організаційно-педагогічних умов.

Проблемі професійної підготовки соціальних працівників приділяли увагу у своїх дослідженнях І. Бех, В. Бочарова, І. Зверєва, Г. Іванова, С. Калаур, О. Карпенко, Л. Мішик, П. Павленок, В. Поліщук, В. Полтавець, Г. Попович, Л. Романовська, В. Сластьоніна, О. Тополь, Л. Тюптя, М. Фірсов та ін. Вагоме теоретичне та практичне значення для нашого дослідження мають наукові розвідки з проблеми визначення умов формування готовності майбутніх соціальних працівників до здійснення різних напрямів професійної діяльності: до застосування технологій медико-соціальної роботи (Д. Данко), до патронажної роботи з людьми похилого віку (Т. Голубенко), до професійної діяльності в багатонаціональному середовищі (Ю. Рябова), до використання інтерактивних технологій у професійній діяльності (Л. Хоменко-Семенова), до волонтерської роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки (Р. Козубовський, І. Козубовська) тощо. Водночас проблема визначення організаційно-педагогічних умов ефективності організації волонтерської діяльності учнівської молоді потребує ґрунтовного вивчення.

Метою статті є визначення та обґрунтування організаційно-педагогічних умов формування готовності майбутніх соціальних працівників до організації волонтерської діяльності учнівської молоді.

Сьогодні поняття “умови” та “педагогічні умови” активно використовуються у дослідженнях, присвячених особливостям фахової підготовки фахівців різних галузей, тому вважаємо за доцільне розібратися у змісті та основних характеристиках визначених дефініцій.

В енциклопедичній літературі “умова” розглядається як:

- необхідна обставина, що сприяє здійсненню чого-небудь, або ж особливість реальної дійсності, за якої відбувається що-небудь [2, с. 1506];
- те, від чого залежить дещо інше (зумовлене); суттєвий компонент об’єктів, за необхідної наявності якого існує це явище [7, с. 707];
- обставина, що зумовлює появу чи розвиток певного процесу [5, с. 236];
- сукупність змінних природних, соціальних, зовнішніх та внутрішніх впливів на фізичний, психічний, моральний розвиток людини, її поведінку, виховання, навчання та формування особистості [6, с. 36];
- певні обставини, які впливають на формування та розвиток явищ, процесів, систем, якостей особистості [4, с. 97].

Окрім енциклопедичних трактувань, цьому питанню приділяється увага у дослідженнях великої кількості науковців, вивчення яких, дозволяє здійснити умовну систематизацію дефініції “педагогічні умови”:

- сукупність різних заходів, які впливають на якість підготовки майбутніх спеціалістів (В. Андреев, І. Ісаєва, О. Костенко, В. Манько, А. Наян, О. Соколенко, Н. Яковлева та ін.);
- комплекс обставин, чинників, що впливають на рівень професіоналізму фахівців (А. Алексюк, А. Аюрзанайн, М. Боритко, О. Бражнич, Н. Буздуган, І. Когут, М. Короткіх, П. Підкасистий, Л. Пігалова, О. Федорова);

– складник педагогічної системи, що впливає на ефективність її функціонування (Н. Бондаренко, О. Володін, М. Зверєва, Н. Іпполітова, Н. Стерхова) [8, с. 116].

У процесі виокремлення організаційно-педагогічних умов необхідно враховувати: по-перше, умови складаються з внутрішніх і зовнішніх конструктів; по-друге, відображають можливості освітнього і матеріально-просторового середовища; по-третє, є елементами педагогічної системи.

Грунтуючись на вищевикладеному, організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх соціальних працівників до організації волонтерської діяльності учнівської молоді ми будемо визначати як специфічні компоненти системи професійної підготовки, які відображаються у сукупності необхідних обставин об'єктивної дійсності процесу фахової підготовки, що впливають на його ефективність щодо реалізації зазначеного напрямку діяльності.

Аналіз теоретико-методологічних основ професійної підготовки майбутніх соціальних працівників, а також особливостей організації волонтерської діяльності учнівської молоді дозволив виділити організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх соціальних працівників до організації волонтерської діяльності учнівської молоді:

формування позитивної мотивації та стійких пізнавальних інтересів студентів до організації волонтерської діяльності учнівської молоді;

формування системи знань, умінь та навичок необхідних майбутнім соціальним працівникам для ефективної організації волонтерської діяльності учнівської молоді;

створення практико-зорієнтованого середовища у навчальному закладі, спрямованого на залучення майбутніх соціальних працівників до активної волонтерської діяльності.

Докладніше розглянемо зміст кожної з умов. Перша організаційно-педагогічна умова – *формування позитивної мотивації та стійких пізнавальних інтересів студентів до організації волонтерської діяльності учнівської молоді* реалізується через складну систему розвитку особистісних позитивних установок та ціннісних орієнтацій, що є провідними факторами готовності до будь-якої, зокрема професійної, діяльності.

Структурно позитивна мотивація майбутніх соціальних працівників до організації волонтерської діяльності учнівської молоді відтворює особистісну систему мотивів, ціннісних установок, прагнень, бажань та інтересів, спрямованих на забезпечення якісної академічної підготовки, формування важливих для реалізації визначеного напрямку професійної діяльності особистісних якостей, властивостей та компетентностей.

Емпіричні дослідження щодо впровадження визначеної умови дозволили виділити фактори, від яких залежить ефективність її реалізації:

– рівень професіоналізму та особистісного ставлення викладацького складу до волонтерської діяльності;

– насиченість смислами волонтерської діяльності освітнього середовища закладу, що спрямоване на самореалізацію студента;

– варіативність та різноманітність форм та методів волонтерської діяльності;

– спрямованість навчальної діяльності на формування позитивних емоцій та установок студентів до організації волонтерської діяльності учнівської молоді.

В основі реалізації визначеної умови перебуває ефективна педагогічна взаємодія викладачів та студентів, яка є основою створення оптимальних суб'єкт-суб'єктних відносин, на паритетних та рівноправних засадах під час спілкування та організованої спільної діяльності.

Рівень сформованості мотивації студентів до організації волонтерської діяльності учнівської молоді підвищується протягом усього періоду навчання через використання ефективного змістового насичення та інноваційних організаційних засобів, спрямованих на прийняття цінності волонтерства у житті кожного свідомого громадянина. Інтенсивність цього процесу прискорюється під час вивчення професійно-спрямованих дисциплін насичених смислами волонтерської діяльності, а також активного залучення студентів до різних форм волонтерства як учасників (волонтерів), організаторів та координаторів такої діяльності.

Друга організаційно-педагогічна умова – *формування системи знань, умінь та навичок, необхідних майбутнім соціальним працівникам для ефективної організації волонтерської діяльності учнівської молоді*, реалізується через спеціальну організацію навчального процесу, в якому відбувається постійний розвиток та оновлення змісту та вдосконалення форм та методів організації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх соціальних працівників, спрямований на формування готовності до організації волонтерської діяльності учнівської молоді.

Ефективним засобом оновлення та переорієнтації навчального процесу майбутніх соціальних працівників є застосування інноваційних підходів, які реалізуються через:

– зміст, методи, прийоми і форми навчальної діяльності та виховання особистості (методики і технології);

– зміст і форми організації управління освітньою системою;

– засоби навчання і виховання;

– особистісні настанови викладача, оскільки навчальний процес має бути діалогом особистостей викладача і студента [3].

У контексті нашого дослідження ефективними засобами виявилися впроваджені в освітній процес методи розвивального та проблемного навчання.

Розвивальне навчання спрямоване на розвиток особистості студента та його індивідуальності в процесі набуття ним знань. Як зазначає В. П. Андрущенко, “сучасний освітній процес у закладах вищої освіти будується на основі розвивального навчання, спрямованого не на відтворення отриманих знань, а на активне перетворення, що сприяє розвитку мислення та творчості особистості” [1, с. 114].

У процесі формування готовності майбутніх соціальних працівників до організації волонтерської діяльності учнівської молоді, використання методів розвивального навчання сприятиме розвитку професійно важливих особистісних якостей та властивостей студентів, формуванню вміння визначати мету, завдання та способи реалізації волонтерських ініціатив учнів.

Проблемне навчання передбачає використання у навчальній діяльності проблемних ситуацій або завдань, спрямованих на опанування студентами нових знань на основі власного досвіду. Проблемне навчання дозволяє вирішити суперечності щодо усвідомлення недостатності попередніх знань для пояснення нового факту, потреби використання раніше засвоєних знань у нових практичних умовах, неузгодженості між теоретично-можливими шляхами вирішення завдання та практичною нездійсненністю обраного способу, суперечністю між практично досягнутим результатом виконання навчального завдання і відсутністю знань для його теоретичного обґрунтування [9].

Насичення проблемними ситуаціями завдань самостійної та індивідуальної роботи студентів сприяє актуалізації набутих знань, умінь та досвіду щодо визначення оптимальних шляхів вирішення, урахування наявних ресурсів, здійснення конкретної діяльності щодо забезпечення її реалізації, а також здійснення аналізу отриманих результатів.

На лекційних заняттях активно використовуються проблемні риторичні запитання, спрямовані на активізацію креативного мислення, пізнавальної потреби та творчого підходу студентів до організації волонтерської діяльності учнівської молоді.

Оновлення, розроблення та реалізація відповідного навчально-методичного та організаційного забезпечення сприятиме формуванню у майбутніх соціальних працівників інтересу та потреби у розширенні знань, набутті нових умінь та навичок, формуванні особистого досвіду, який одночасно може виступати процесом і результатом взаємодії людини з навколишнім світом та поступово формувати суб'єктивний досвід особистості щодо організації волонтерської діяльності учнівської молоді, що сприятиме підвищенню готовності до реалізації цього напрямку професійної діяльності.

Третя організаційно-педагогічна умова – *створення практико-зорієнтованого середовища у навчальному закладі, спрямованого на залучення майбутніх соціальних працівників до активної волонтерської діяльності*, передбачає активне функціонування на базі закладу вищої освіти різноманітних професійно спрямованих волонтерських гуртків, секцій, спілок, об'єднань, організацій, центрів. Сьогодні волонтерський рух має широке розповсюдження серед студентства, що дозволяє їм отримати неоціненний досвід реалізації різних напрямів професійної діяльності, зокрема з представниками учнівської молоді. Насичене волонтерським змістом практико-зорієнтоване середовище освітнього закладу виконує роль ідеального полігону для: відпрацювання набутих знань, умінь та навичок реалізації соціально-значущої діяльності у реальних життєвих ситуаціях, набуття актуального досвіду організації та реалізації різних напрямів волонтерської діяльності учнівської молоді, підвищення професіоналізму у сфері соціальної роботи, розширення інтересу та проблематики науково-дослідницької діяльності, саморозвитку та самореалізації майбутніх соціальних працівників.

Зміст волонтерської діяльності в межах студентського волонтерського центру на базі навчального закладу спрямовано на формування ціннісного ставлення та набуття досвіду майбутніх соціальних працівників щодо реалізації волонтерської діяльності з учнівською молоддю. Забезпечення ефективної реалізації визначеної умови може бути здійснене через просвітницький та діяльнісний напрями.

Просвітницький напрям спрямований на відпрацювання спеціальних технологічних умінь щодо особливостей розроблення волонтерських програм та проектів для учнівської молоді, способів їх залучення до волонтерства, організацію супроводу та координацію діяльності, специфіки моніторингу та оцінки, способів колективної взаємодії, об'єднання навколо вирішення важливих соціальних проблем тощо та може бути реалізованим через тренінг для студентів “Волонтерська просвіта учнівської молоді”.

Діяльнісний напрям передбачає безпосереднє залучення студентів до розроблення та реалізації різних волонтерських заходів з учнівською молоддю: проектів, програм, акцій тощо. Така активна форма роботи дозволяє студентам розширити дійсний досвід роботи з визначеною групою клієнтів та сформулювати власний професійний стиль діяльності.

Висновки. Отже, визначені нами організаційно-педагогічні умови взаємопов'язані та є важливим елементом системи формування готовності майбутніх соціальних працівників до організації волонтерської діяльності учнівської молоді, який забезпечує цілеспрямованість та системність процесу професійної підготовки.

Використана література:

1. Андрущенко В. П. Світанок Європи: проблема формування нового вчителя для об'єднаної Європи XXI століття: монографія. Київ: Знання України, 2015. 1099 с.

2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ "Перун". 2005. 1728 с.
3. Дубягін О. Б. Інноваційні технології та методи навчання як фактор удосконалення навчального процесу. URL: http://www.geci.cn.ua/uk/home/item/download/446_a657598348b2a6e8c60b5c4f62_a104f0.html (дата звернення 13.03.2019)
4. Краткий психологический словарь / сост. Л. А. Карпенко; под ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. Ростов н/Д. : Феникс, 1998. 512 с.
5. Новиков А. М. Педагогика: словарь системы основных понятий. Москва: Издательский центр ИЭТ, 2013. 268 с.
6. Полонский В. М. Словарь по образованию и педагогике. Москва: Высш. шк., 2004. 512 с.
7. Философский энциклопедический словарь / Гл. редакция: Л. Ф. Ильичев, П. Н. Федосеев, С. М. Ковалев, В. Г. Панов. Москва: Сов. энциклопедия, 1983. 840 с.
8. Шульга А. В. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці, 2017. 293 с.
9. Щокіна Н. Б. Проблемне навчання у підготовці майбутніх викладачів. URL: http://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/4450/1/_Microsoft_Word_docx.pdf (дата звернення 15.03.2019)

References:

1. Andrushchenko V. P. (2015.) Svitank Yevropy: problema formuvannya novoho vchytelia dlia ob'iednanoi Yevropy KhKhI stolittia [The Dawn of Europe: the Problem of the Formation of a New Teacher for a United Europe of the XXI Century] monohrafiia. Kyiv: Znannia Ukrainy, 1099 s. [in Ukrainian]
2. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (2005) [The Lexicon of the Modern Ukrainian Language] (z dod. I dopov.) / Uklad. i hol. red. V. T. Busel. Kyiv; Irpin: VTF "Perun". 1728 s. [in Ukrainian]
3. Dubiahin O. B. Innovatsiini tekhnolohii ta metody navchannia yak faktor udoskonalennia navchalnoho protsesu [Innovative Technologies and Teaching Methods as a Factor for Improving the Educational Process] URL: http://www.geci.cn.ua/uk/home/item/download/446_a657598348b2a6e8c60b5c4f62_a104f0.html (data zvernennia: 13.03.2019)
4. Kratkyi psykhologhycheskyi slovar (1998) [A Brief Psychological Dictionary] / sost. L. A. Karpenko; pod red. A. V. Petrovskoho, M. H. Yaroshevskoho. Rostov n/D. : Fenyks. 512 s. [in Russian].
5. Novykov A. M. (2013) Pedahohyka: slovar systemy osnovnykh poniatyi. [Pedagogy: a Dictionary of the System of Basic Concepts] Moskva: Yzdatelskyi tsentr YЭТ, 268 s. [in Russian].
6. Polonskyi V. M. (2004) Slovar po obrazovaniyu u pedahohyke [Dictionary of Education and Pedagogy] Moskva: Vyssh. shk., 512 s. [in Russian].
7. Fylosofskyi entsyklopedycheskyi slovar (1983) [Philosophical Encyclopedic Dictionary] / Hl. redaktsiya: L. F. Ylychev, P. N. Fedoseev, S. M. Kovalev, V. H. Panov. Moskva: Sov. Entsyklopediya. 840 s. [in Russian].
8. Shulha A. V. (2017) Pidhotovka maibutnoho vchytelia pochatkovoi shkoly do roboty z batkamy molodshykh shkoliariv z nepovnykh simei [Preparing a Future Primary School Teacher to Work with Parents of Junior Schoolchildren from Single-parent Families]: dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / Chernivets. nats. un-t im. Yurii Fedkovycha. Chernivtsi, 293 s. [in Ukrainian]
9. Shchokina N. B. Problemne navchannia u pidhotovtsi maibutnikh vykladachiv [Problem Training in the Preparation of Future Teachers] URL: http://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/4450/1/_Microsoft_Word_docx.pdf (data zvernennia: 15.03.2019)

Червоненко Е. С. Организационно-педагогические условия формирования готовности будущих социальных работников к организации волонтерской деятельности ученической молодежи.

Статья посвящена проблеме формирования готовности будущих социальных работников к организации волонтерской деятельности учащейся молодежи. Определено содержание понятия "организационно-педагогические условия". На основе теоретико-методологического анализа основ профессиональной подготовки будущих социальных работников, а также особенностей организации волонтерской деятельности учащейся молодежи выделено организационно-педагогические условия формирования готовности будущих социальных работников к организации волонтерской деятельности учащейся молодежи: формирование положительной мотивации и устойчивых познавательных интересов студентов к организации волонтерской деятельности учащейся молодежи; формирование системы знаний, умений и навыков, необходимых будущим социальным работникам для эффективной организации волонтерской деятельности учащейся молодежи; создание практико-ориентированной среды в учебном заведении, направленной на привлечение будущих социальных работников к активной волонтерской деятельности.

Ключевые слова: организационно-педагогические условия, готовность, профессиональная подготовка, формирование, волонтерская деятельность, волонтерство, социальные работники, учащаяся молодежь.

Chervonenko K. S. Organizational and pedagogical conditions of forming future social workers' readiness to organization of volunteer activities of students.

The article deals with the problem of forming future social workers' readiness for the organization of volunteer activities of students. The content of the concept "organizational and pedagogical conditions" is determined. Basing on theoretical and methodological analysis of the vocational training basics of future social workers, as well as the peculiarities of the organization of volunteer activity of students, the following organizational and pedagogical conditions of forming the future social workers' readiness for the organization of volunteer activity of student youth have been identified: the formation of positive motivation and constant cognitive interests concerning the organization of students' volunteer activity; formation of the system of knowledge and skills necessary for future social workers to effectively organize volunteer activity of students; creation in an educational institution of practically-oriented environment aimed at attracting future social workers to active volunteer activities.

Key words: organizational and pedagogical conditions, readiness, professional training, formation, volunteer activity, volunteering, social workers, students.

ЗМІСТ

<i>Atakişiyev Elvin Mübariz oğlu</i> INNOVATIONS IN CURRICULUM.....	5
<i>Байдюк Н. В., Здір Д. Р.</i> ГЕНДЕРНИЙ АНАЛІЗ ПІДРУЧНИКІВ ДЛЯ ПЕРШОГО КЛАСУ З ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ “Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ”.....	8
<i>Байрамов Руслан Халік огли</i> ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ СУМО В УКРАЇНІ.....	12
<i>Батрак Т. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	16
<i>Беньковська Н. Б.</i> СПЕЦИФІКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	20
<i>Боса І. О.</i> ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД НАВЧАННЯ УЧНІВ ВЕЧІРНІХ РИСУВАЛЬНИХ КЛАСІВ ЄЛИСАВЕТГРАДА КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ: БАГАТОГРАННІСТЬ ТВОРЧИХ ОСОБИСТОСТЕЙ.....	24
<i>Буданова Л. Г.</i> ІНОЗЕМНІ МОВИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	29
<i>Булавенко С. Д.</i> МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ.....	33
<i>Вакалюк Т. А.</i> ОКРЕМІ КОМПОНЕНТИ МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ХМАРО- ТА WEB-ОРІЄНТОВАНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ ІНФОРМАТИКИ.....	37
<i>Габорець О. А.</i> КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ДО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	44
<i>Гоголь Н. В.</i> МЕДІАОСВІТНІ РЕСУРСИ ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКІВ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ ДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	47
<i>Гонтаренко І. С.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	52
<i>Григоренко Г. В.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ КОМПОНЕНТИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	57
<i>Грищенко А. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	61
<i>Джаман Т. В.</i> ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЗМІСТУ НЕПЕРЕРВНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	64
<i>Дмитрієва Н. С.</i> ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ СЕНСОМОТОРНОЇ КІНЕЗІОТЕРАПІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ ДАУНА.....	68
<i>Єрмак Н. В.</i> ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА МЕТОДИКА ОПРАЦЮВАННЯ ФОРМУВАННЯ ТЕКСТОТВІРНИХ УМІНЬ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МОРФОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	72
<i>Єфремова М. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ.....	82

<i>Зеленська О. П.</i> РОЗВИТОК НАУКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В НЕЛІНГВІСТИЧНІЙ МАГІСТРАТУРІ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	87
<i>Изворска Д. И., Топенчарова Н.</i> ИННОВАЦИОННЫЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ДИГИТАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ.....	91
<i>Ігнат'єва О. Л.</i> ВИКОРИСТАННЯ ВІЛЬНОГО ЧАСУ ЯК ОДНА З УМОВ ЕФЕКТИВНОГО ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	98
<i>Кайдалова Л. Г., Альохіна Н. В., Шварп Н. В.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	102
<i>Капінус О. С.</i> СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНА ВЗАЄМОДІЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	108
<i>Керимова Азада Азадхан кызы</i> ИСПОЛЬЗОВАНИЕ РАЗВИВАЮЩИХ ИГР НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ ДЛЯ РАЗВИТИЯ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ.....	113
<i>Кірдан О. П.</i> ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ЯК АКТУАЛЬНА НАУКОВА ПРОБЛЕМА.....	117
<i>Козир І. С.</i> КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	120
<i>Кондратова Л. Г.</i> СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ	126
<i>Криштанович М. Ф.</i> РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО.....	129
<i>Майковська В. І.</i> ПРОБЛЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	134
<i>Моренко О. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ	138
<i>Мосъпан Н. В.</i> ВИЩА ОСВІТА ТА РИНОК ПРАЦІ В УКРАЇНІ: РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ГАРМОНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	144
<i>Нурадымка А. S., Pysarchyk O. L.</i> THE PECULIARITIES, ARGUMENTS FOR AND AGAINST TEACHING ESP TO LOW PROFICIENCY LEVELS WITHOUT MEDIATOR LANGUAGE.....	147
<i>Орду К. С.</i> СТРУКТУРА І КОМПОНЕНТНИЙ СКЛАД ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	151
<i>Палійчук Р. І.</i> ЗНАЧЕННЯ “ПЕДАГОГІЧНОГО ЖУРНАЛУ” (1914–1917 РР.) У ВИСВІТЛЕННІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	155
<i>Перелома Т. С., Варава О. Г.</i> ПОРІВНЯННЯ ЗВУКІВ КИТАЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ МОВНОЇ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ.....	159
<i>Рустамова Айгюнь Амир гызы</i> РОЛЬ ОТНОШЕНИЙ УЧИТЕЛЕЙ И УЧЕНИКОВ В АДАПТАЦИИ К УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МАЛОЛЕТНИХ ШКОЛЬНИКОВ.....	162

Сабат Н. В., Волошин А. М. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	168
Садова І. І., Кобенко С. М. МУЗИКОТЕРАПІЯ ЯК ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧА ТЕХНОЛОГІЯ РЕБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	172
Самойленко В. Г., Григор'єва В. Б. ОСОБЛИВОСТІ ВВЕДЕННЯ ПОНЯТТЯ ІНТЕГРАЛУ РІМАНА ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ МАЙБУТНІМ УЧИТЕЛЯМ МАТЕМАТИКИ.....	176
Самоненко Н. В. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСА ОБУЧЕННЯ АНГЛОЯЗЫЧНОЇ ДЕЛОВОЇ ПИСЬМЕННОЇ РЕЧІ БУДУЩИХ СУДОВОДИТЕЛЕЙ	183
Слободиська О. А. ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	186
Соколенко Л. О. ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ТЕСТІВ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	190
Стефанишин К. Л. ВИВЧЕННЯ ТЕМИ “КОЛЬОРИ. ОДЯГ. ВЗУТТЯ” НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ВИКЛАДАЧА.....	196
Струк А. В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИКО-НАРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	201
Тараненко Г. Г. ЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ СКЛАДНИК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	204
Тарасова О. В. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СКЛАДНИК ПСИХОЛОГІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	208
Тетерюк-Кінч Ю. С. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ЗМІСТУ І ФОРМ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ФОРТЕПІАНО У СЛОВАЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ.....	213
Трофайла Н. Д. ПРОФЕСІЙНИЙ ІМІДЖ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	216
Тюріна В. О. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ І КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ.....	220
Федоренко О. І., Шевцов С. О. ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ЮРИДИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	223
Червоненко К. С. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ.....	228
Чередніченко Г. А. ОСОБЛИВОСТІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРІВ-ТЕХНОЛОГІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ БЕЛЬГІЇ.....	232

СОДЕРЖАНИЕ

Атакишиев Эльвин Мюбариз оглы. Инновации в учебной программе.....	5
Байдюк Н. В., Здир Д. Р. Гендерный анализ учебников для первого класса по интегрированному курсу “Я исследую мир”.....	8
Байрамов Р. Х. оглы. Популяризация сумо в Украине.....	12
Батрак Т. В. Особенности профессиональной подготовки будущих учителей зарубежной литературы Новой украинской школы.....	16
Беньковская Н. Б. Специфика обучения иностранному языку студентов экономических учреждений высшего образования.....	20
Боса И. А. Исторический обзор обучения учащихся вечерних рисовальных классов Елисаветграда конца XIX – начала XX века: многогранность творческих личностей.....	24
Буданова Л. Г. Иностранные языки в системе подготовки будущих специалистов фармацевтической отрасли.....	29
Булаченко С. Д. Модель формирования социальной активности учащихся.....	33
Вакалюк Т. А. Отдельные компоненты методики использования облако- и web-ориентированных средств обучения в подготовке бакалавров информатики.....	37
Габорец О. А. Критерии, показатели и уровни готовности будущих врачей к самосовершенствованию средствами информационных технологий.....	44
Гоголь Н. В. Медиаобразовательные ресурсы школьных учебников как способ реализации культурологического подхода к изучению украинской литературы.....	47
Гонтаренко И. С. Использование интернет-ресурсов для повышения эффективности преподавания иностранного языка в профессиональных целях для студентов экономического профиля.....	52
Григоренко Г. В. Организационно-педагогические компоненты формирования и развития профессиональных компетентностей учителя физической культуры.....	57
Гриценко А. П. Особенности структуры профессиональной компетентности будущих учителей истории в информационном обществе.....	61
Джаман Т. В. Диверсификация содержания непрерывной подготовки учителей начальной школы к профессиональной деятельности в условиях инклюзивного образования.....	64
Дмитриева Н. С. Использование метода сенсомоторной кинезиотерапии для развития детей с синдромом Дауна.....	68
Ермак Н. В. Экспериментальная методика обработки текстообразующих умений учеников основной школы в процессе изучения морфологии украинского языка.....	72
Ефремова М. М. Особенности психофизиологического развития в процессе физического воспитания учащихся основной школы.....	82
Зеленская Е. П. Развитие научно-профессиональной компетентности соискателей высшего образования в нелингвистической магистратуре средствами иностранного языка.....	87
Изворська Д. І., Топенчарова Н. Інноваційні інформаційно-комунікативні технології в дигітальному освітньому середовищі.....	91
Игнатьева О. Л. Использование свободного времени как одно из условий эффективного эстетического воспитания студентов в сельскохозяйственных высших учебных заведениях.....	98
Кайдалова Л. Г., Алёхина Н. В., Шварп Н. В. Усовершенствование конфликтологической компетентности преподавателей высшей школы в системе повышения квалификации.....	102
Капинус О. С. Субъект-субъектное взаимодействие в профессиональной подготовке будущих офицеров Вооруженных сил Украины.....	108
Керімова Азада Азадхан кизи. Використання розвиваючих ігор на уроках математики для розвитку інтелектуальних здібностей молодших школярів.....	113
Кирдан А. П. Профессиональная подготовка будущих экономистов в системе непрерывного образования как актуальная научная проблема.....	117
Козырь И. С. Конкурентоспособность будущих специалистов как психолого-педагогическая проблема.....	120
Кондратова Л. Г. Создание инновационной образовательной среды для развития педагогического мастерства учителя музыкального искусства в последипломном педагогическом образовании.....	126

Крыштанович М. Ф. Роль и значение информационно-коммуникативных технологий в образовательном процессе учреждения высшего образования.....	129
Майковская В. И. Проблема внедрения компетентностного подхода при формировании предпринимательской компетентности будущих специалистов сферы обслуживания в Украине.....	134
Моренко О. М. Особенности готовности преподавателей высших учебных заведений к профессиональному самосовершенствованию.....	138
Мосьян Н. В. Высшее образование и рынок труда в Украине: рекомендации для гармонизации взаимодействия.....	144
Ныпадимка А. С., Писарчик Е. Л. Особенности, аргументы за и против обучения студентов с низким уровнем английского языка для особых целей без языка-посредника.....	147
Орду Е. С. Структура и компонентный состав информационной компетентности будущих семейных врачей: теоретический аспект.....	151
Палийчук Р. И. Значение “Педагогического журнала” в отображении развития украинского педагогического образования.....	155
Перелома Т. С., Варава О. Г. Сравнение звуков китайского и украинского языков как средство преодоления языковой интерференции.....	159
Рустамова Айгюн Амір гизи. Роль відносин вчителів і учнів в адаптації до навчальної діяльності малолітніх школярів.....	162
Сабат Н. В., Волошин А. Н. Теоретические подходы к исследованию социальной активности личности.....	168
Садовая И. И., Кобенко С. М. Музыкотерапия как здоровьесберегающая технология реабилитации детей с особыми образовательными потребностями.....	172
Самойленко В. Г., Григорьева В. Б. Особенности введения понятия интеграла Римана при преподавании математического анализа будущим учителям математики.....	176
Самоненко Н. В. Принципи організації процесу навчання англомовного ділового писемного мовлення майбутніх судноводів.....	183
Слободиская Е. А. Использование арт-терапевтических технологий в подготовке будущих учителей музыкального искусства.....	186
Соколенко Л. А. Технология создания тестов по методике обучения математике и их использование.....	190
Стефанишин Е. Л. Изучение темы “Цвета. Одежда. Обувь” на занятиях по украинскому языку как иностранному: методическая разработка практического занятия для преподавателя.....	196
Струк А. В. Педагогические условия формирования лексико-народоведческой компетентности будущего учителя начальной школы.....	201
Тараненко Г. Г. Логическая компетентность как важная составляющая коммуникативной компетентности студента агротехнологического вуза.....	204
Тарасова Е. В. Эмоциональный интеллект как составляющая психологической мобильности будущих педагогов профессионального обучения.....	208
Тетерюк-Кинч Ю. С. Концептуальные подходы к содержанию и форме подготовки будущих преподавателей фортепиано в Словацкой Республике.....	213
Трофаила Н. Д. Профессиональный имидж воспитателя учреждений дошкольного образования.....	216
Тюрина В. А. Формирование коммуникативной и конфликтологической компетентности преподавателя высшего учебного заведения МВД Украины.....	220
Федоренко Е. И., Шевцов С. А. Содержание профессиональной компетентности специалистов юридической отрасли.....	223
Червоненко Е. С. Организационно-педагогические условия формирования готовности будущих социальных работников к организации волонтерской деятельности ученической молодежи.....	228
Чередниченко Г. А. Особенности иноязычной подготовки инженеров-технологов пищевой отрасли в высших учебных заведениях Бельгии.....	232